

Een kwalitatief onderzoek naar de uitkomsten van
kleinschalige woonvoorziening X in termen van doelrealisatie,
stabiliteit en tevredenheid.

Student: S.E. Elshof (s4944275)

Begeleider en eerste beoordelaar: dr. A.E. Zijlstra

Tweede beoordelaar: V.E. Heininga

Rijksuniversiteit Groningen

Faculteit der Gedrags- en Maatschappijwetenschappen

Bachelorwerkstuk Pedagogische Wetenschappen

7 Juni 2024

Aantal woorden: 6451

Abstract

This study examines the experiences of youth, parents, and professionals regarding the outcomes of youth placements in a small-scale residential care facility over 1.5 years, focusing on goal attainment, stability, and satisfaction. In the first half of 2023, 384,000 youth in the Netherlands received youth care, 1,250 of whom were in closed residential care, the most restrictive form of youth care. Criticism of closed residential care has led to the development of small-scale residential facilities, aimed at creating a positive pedagogical climate with a small, stable team of caregivers. The qualitative study approved by the ethics committee, involved retrospective semi-structured interviews with seven youths, eleven professionals, and one parent. Data were analyzed using thematic analysis with a multi-informant perspective. Results revealed mixed experiences across different perspectives. While professionals reported a reduction in self-harming behavior, youths and parents reported persistent depressive symptoms and substance abuse. Stability emerged as crucial, with youths experiencing fewer relocations reporting better continuity, calmness, and positive development. Satisfaction varied; most youths appreciated the environment and professional proximity, but some noted inconsistencies and desired better introduction to new professionals. The findings underscore the importance of a stable, positive pedagogical climate for positive treatment outcomes. The study suggests that small-scale facilities can create a safer and more supportive environment compared to larger institutions, although continued attention to mental health treatment and stability is essential.

Inleiding

In de eerste helft van 2023 ontvingen 384.000 jongeren jeugdhulp, waarvan bijna 36.000 jongeren jeugdhulp met verblijf (Bakker, 2023). Binnen deze groep verbleven ongeveer 1250 jongeren in gesloten residentiële jeugdzorg (Bakker, 2023). Gesloten residentiële jeugdzorg wordt gezien als de meest intensieve en vrijheidsbeperkende vorm van jeugdhulp met verblijf en wordt daarom ingezet als laatste redmiddel om jongeren voor hun omgeving of voor zichzelf te kunnen beschermen (Van Schie et al., 2023).

Er is groeiende kritiek op het gebruik van gesloten residentiële jeugdzorg. Er bestaan zorgen over hechting, veiligheid en repressie door hulpverleners, wat een negatieve invloed kan hebben op het psychologisch welzijn van jongeren en antisociaal gedrag kan versterken (Visscher et al., 2022; Van Schie et al., 2020; De Valk et al., 2016). Ook blijkt uit onderzoek van Stams et al. (2018) dat repressie de mogelijkheden voor persoonlijke groei en ontwikkeling van vaardigheden en competenties doet verminderen. Gesloten residentiële jeugdzorg wordt daarom idealiter kortdurend ingezet. Samen met de complexe problematiek en ernstige gedragsproblemen van de jongeren in residentiële jeugdhulp, leidt dit vaak tot meerdere overplaatsingen met veranderingen in hulpverleners, onderbrekingen in onderwijs en gebrek aan perspectief tot gevolg (Riemersma et al., 2023; Van Schie et al., 2020). Uit onderzoek blijkt dat dit de kans op positieve behandeluitkomsten verkleint en het risico op psychische problemen vergroot (Riemersma et al., 2023; Van Schie et al., 2020; Christiansen et al., 2010).

Als alternatief voor gesloten residentiële jeugdhulp worden er kleinschalige woonvoorzieningen ontwikkeld, om aan de kritiek tegemoet te komen (Visscher et al., 2022; NJi, 2023). Kleinschalig verblijf wordt gedefinieerd als “Een 24/7-verblijf binnen een gesloten of open residentiële jeugdzorginstelling, op een instellingsterrein of in een woonwijk, van maximaal zes – en bij voorkeur vier – jongeren tussen 8 en 23 jaar, in een huiselijke setting door een vast team van begeleiders ... waarbij een intensieve, individuele behandeling en/of begeleiding op maat – en zolang als nodig – wordt gegeven, met perspectief op wonen, zorg en onderwijs/arbeid tijdens verblijf en/of daarna” (Nji, z.d.).

Kleinschalige woonvoorzieningen investeren in een positief pedagogisch klimaat waarin een langdurig verblijf, aandacht voor toekomstperspectief en een team van vaste begeleiders centraal staat (Nijhof et al., 2020; Visscher et al., 2022). Dit houdt een leefsituatie in met een huiselijke setting, die het mogelijk maakt om maatwerk te bieden en gunstig is voor de ontwikkeling en het welzijn van jongeren (Jongepier, 2011; Visscher et al., 2022).

Het doel in residentiële jeugdhulp is om jongeren te ondersteunen bij hun groei en welzijn, om zo tot positieve behandelingsuitkomsten te komen (Leloux-Opmeer et al., 2018; Van Schie et al., 2020). Onderzoek suggereert dat een positief pedagogisch leefklimaat de kans op positieve behandeluitkomsten vergroot (Santos et al., 2023; Jongepier, 2011). Behandeluitkomsten in de residentiële jeugdhulp worden gedefinieerd in termen van ‘doelrealisatie’, ‘stabiliteit’ en ‘tevredenheid’, wat in dit onderzoek centraal staat (Van Yperen & Veerman, 2008).

‘Doelrealisatie’ betreft de mate waarin de zelfredzaamheid van de jongere is versterkt of problemen/beperkingen in psychisch functioneren, gedrag, ontwikkeling en participatie zijn verminderd (Van Yperen & Veerman, 2008). Een positief pedagogisch leefklimaat, waar kleinschalige woonvoorzieningen in investeren, heeft een positieve invloed op de motivatie van de jongere, wat de kans op persoonlijke groei en ontwikkeling van vaardigheden en competenties vergroot (Stams et al., 2018).

‘Stabiliteit’ verwijst naar langdurig verblijf van jongeren op een vaste locatie zonder overplaatsingen (Riemersma et al., 2023). Dit is een voorwaarde voor een succesvolle plaatsing en zorgt voor een voorspelbare omgeving, wat bijdraagt aan een positieve ontwikkeling en vermindering van probleemgedrag (Riemersma et al., 2023; Christiansen et al., 2010).

Met ‘tevredenheid’ wordt de mate van tevredenheid van de jongeren en ouders over de resultaten van de jeugdhulp bedoeld (Van Yperen & Veerman, 2008). Een hoge mate van tevredenheid draagt bij aan het welzijn van de jongeren (Ammerlaan et al., 2022).

Om de behandeluitkomsten inzichtelijk te kunnen maken, is het van belang om inzicht te krijgen in de uitkomsten; doelrealisatie, stabiliteit en tevredenheid over tijd. Hiervoor zijn twee onderzoeksdesigns beschikbaar: longitudinaal en retrospectief. Longitudinaal onderzoek heeft de meeste bewijskracht, aangezien het dezelfde groep deelnemers over een langere periode volgt, waardoor veranderingen en ontwikkelingen over tijd nauwkeurig kunnen worden gemeten (Flick, 2018). Echter, dit type onderzoek is bijzonder complex vanwege de kleine en diverse onderzoeksgroep in de residentiële jeugdzorg en de beperkte motivatie voor langdurige deelname. Een alternatief is retrospectief onderzoek, wat het haalbaar maakt om te onderzoeken hoe jongeren terugblikken op hun ervaringen en om stabiliteit inzichtelijk te maken (Van Yperen & Veerman, 2008).

Een mogelijk probleem bij onderzoek naar de uitkomsten van hulp is dat de uitkomsten subjectief zijn en verschillend kunnen worden ervaren, bijvoorbeeld bij de vraag of doelen wel of niet voldoende gerealiseerd zijn (Van Yperen & Veerman, 2008). Een

mogelijk bijkomend probleem bij retrospectief onderzoek is dat jongeren aan het einde van de hulp moeite kunnen hebben om zich het verschil met het begin van de hulp te kunnen herinneren (Van Yperen & Veerman, 2008). Van Yperen & Veerman (2008) geven aan dat beide problemen enigszins te ondervangen zijn door een multi-informant perspectief te hanteren en naast de jongeren zelf, ook ouders en professionals in het onderzoek te betrekken.

Er zijn eerste aanwijzingen dat een kleinschalige woonvoorziening beter in staat is om een veilig en positief pedagogisch klimaat te creëren dan gesloten residentiële groepen (Nijhof et al., 2020; Van Schie et al., 2020; Visscher et al., 2022). Echter, in Nederland ontbreekt onderzoek naar de ervaringen van jongeren, ouders en professionals in termen van tevredenheid, doelrealisatie en stabiliteit (Visscher et al., 2022). Aangezien er in Nederland een ontwikkeling gaande is waarin kleinschalige woonvoorzieningen worden ingezet als alternatief voor gesloten residentiële jeugdhulp, is het van belang om zicht te krijgen op de uitkomsten van deze vorm van hulp (Nijhof et al., 2020).

Het doel van dit onderzoek is om antwoord te krijgen op de volgende vraag: *Wat zijn de ervaringen van jongeren, ouders en professionals over de uitkomsten van de plaatsing van jongeren in kleinschalige woonvoorziening X over een periode van 1,5 jaar in termen van doelrealisatie, stabiliteit en tevredenheid?*

Methode

Onderzoeksdesign

Dit onderzoek maakt deel uit van een longitudinaal onderzoek van Riemersma et al., (z.d.) dat in 2019 is gestart en is goedgekeurd door de ethische commissie. Het huidige onderzoek heeft een kwalitatief design met retrospectieve interviews 1,5 jaar na plaatsing, waarin jongeren, ouders en professionals, terugblikken op hun ervaringen met betrekking tot kleinschalige woonvoorziening X.

Participanten

Alle jongeren die tussen de zes en achttien jaar oud waren en in de periode van maart 2020 tot en met maart 2021 in kleinschalige woonvoorziening X verbleven, werden uitgenodigd om deel te nemen aan het onderzoek. Als jongeren tussen de achttien en twintig jaar niet binnen een jaar zelfstandig gingen wonen, konden deze jongeren ook geïncludeerd worden in het onderzoek. Aan de ouders en professionals van de jongere, werd ook gevraagd

om aan het onderzoek deel te nemen. Uiteindelijk hebben zeven jongeren, elf professionals en één ouder deelgenomen aan het onderzoek.

Instrumenten

Als instrument werd er gebruik gemaakt van semigestructureerde interviews met een multi-informant perspectief, waarbij de jongeren, ouder en professionals terugblikken op de ervaringen van de behandeluitkomsten en werden 1,5 jaar na plaatsing in kleinschalige voorziening X afgenomen. In de interviews is er gebruik gemaakt van een interviewleidraad voor jongeren, te vinden in bijlage 3, en een interviewleidraad voor ouders en professionals, te vinden in bijlage 4. Beide maken deel uit van het onderzoek van Riemersma et al., (z.d.) en omvatten de volgende topics: doelrealisatie, stabiliteit en tevredenheid om data te kunnen verkrijgen over de ervaringen van de behandeluitkomsten. De interviews werden met toestemming opgenomen, zodat er geen informatie verloren ging.

Procedure

Wanneer een jongere werd overwogen voor plaatsing in kleinschalige woonvoorziening X, bracht een professional tijdens het eerste gesprek met de jongere en mogelijk zijn ouders, het onderzoek ter sprake. Er waren informatieflyers beschikbaar die uitlegden wat het onderzoek inhield en wat er werd verwacht. De professional vroeg vervolgens of de jongere en zijn ouders wilden deelnemen. Bij instemming werd een afspraak gemaakt om het onderzoek verder toe te lichten en eventuele vragen te beantwoorden. Schriftelijke toestemming werd gevraagd aan de ouders voor jongeren van 6-18 jaar, en jongeren van 12-18 jaar moesten, net als de ouders en professionals, ook zelf toestemming geven.

Data-analyse

De interviews werden geanalyseerd aan de hand van een thematische analyse (Flick, 2018). De eerste stap richtte zich op het transcriberen van de interviews, wat werd gedaan in F4transkript, en het doorlezen van de transcripten om vertrouwd te raken met de data (Flick, 2018). In de tweede stap werden de transcripten geüpload en geanalyseerd in Atlas.ti, waarin de data werd gecodeerd door specifieke delen van de gegevens (citaten) te benoemen met relevante labels (codes) (Flick, 2018). Deze labels categoriseerden en sommeerden de informatie in de transcripten, waardoor het eenvoudiger werd om patronen en subthema's te identificeren en te analyseren. Er werd deductief gecodeerd op de uitkomsten 'doelrealisatie,

‘stabilliteit’ en ‘tevredenheid’. Vervolgens werden de interviews inductief gecodeerd binnen de deductieve hoofdthema’s, zodat er meer ruimte ontstond voor nieuwe ontdekkingen en het mogelijk was om een dieper begrip van het transcript te krijgen (Flick, 2018; Hsieh & Shannon, 2005). De derde stap hield in dat de inductieve codes werden gesorteerd in verschillende subthema’s, zodat relevante citaten werden geordend. Als vierde stap volgde het beoordelen en verfijnen van de subthema’s binnen de deductieve hoofdthema’s door eventueel subthema’s verder op te splitsen of minder relevante subthema’s uit te sluiten (Flick, 2018). Op deze manier ontstond er een codeboek, te vinden in bijlage 2, wat in stap vijf leidde tot een codeboom, te vinden in bijlage 1, wat de verbanden tussen de hoofdthema’s, subthema’s en codes inzichtelijk maakte (Flick, 2018). Vervolgens is er per subthema geanalyseerd wat de ervaringen, overeenkomsten en verschillen zijn tussen de verschillende perspectieven. Dit maakte het mogelijk om inzicht te krijgen in hoe de ervaringen van jongeren, ouders en professionals zich tot elkaar verhouden en welke ervaringen per subthema uniek of gedeeld zijn tussen deze groepen. In stap zes werden de resultaten van deze procedure gepresenteerd. Wanneer informatie over een bepaald onderwerp vanuit een perspectief ontbreekt, wordt dit niet benoemd in de resultaten.

Resultaten

Doelrealisatie

De resultaten die uit de inductieve codes onder het deductieve hoofdthema ‘doelrealisatie’ naar voren zijn gekomen, zijn in te delen in vier subthema’s, namelijk; welzijn, persoonlijke ontwikkeling, dagbesteding en netwerk.

Welzijn

De interviews met jongeren, ouders en professionals tonen wisselende uitkomsten van welzijn, waarin er een variatie bestaat in problematieken die jongeren ervaren en het verloop hiervan. De problematieken die uit de interviews naar voren komen zijn depressieve klachten, zelfbeschadigend gedrag en verslavingsproblematiek.

Uit de interviews met jongeren en professionals blijkt dat de helft van de jongeren aanhoudende depressieve klachten ervaart, gedurende 1,5 jaar, in kleinschalige woonvoorziening X. Het merendeel van de jongeren geeft aan niet open te staan voor behandeling van deze klachten door slechte ervaringen in eerdere woonvoorzieningen. Twee

van de vijf jongeren geven aan wel extra hulp te willen ontvangen voor de depressieve klachten die ze ervaren, maar benoemen dat professionals hier onvoldoende op inspelen. Professionals herkennen dit en geven aan dat bureaucratische processen, zoals lange wachtlijsten, de behandeling van de jongeren belemmeren. Zo beschrijft een professional over een jongere dat ze na veel gesprekken open stond voor hulp maar “zij al richting die verhuizing zat en wij hadden een wachtlijst, dus dat is altijd het kutte met dit soort dingen want dan denk je uh super; nu is een jongere, er is een opening, die is er ergens een beetje klaar voor. Dan moet je, wil je kunnen doorpakken maar ja dan loop je tegen een wachtlijst aan en dat duurde te lang.” (professional)

In interviews met professionals wordt een afname van zelfbeschadigend gedrag bij de jongeren benoemt in de 1,5 jaar dat de jongeren in kleinschalige woonvoorziening X verblijven. Volgens de professionals hangt dit samen met meer individuele aandacht en nabijheid vanuit de professionals. Bij één jongere, die meerdere keren is verhuisd, is het zelfbeschadigend gedrag gelijk gebleven.

Bijna alle jongeren geven aan verslavingsproblematiek te ervaren en drugs nodig te hebben om zich te kunnen ontspannen of in slaap te kunnen komen. Over de periode van 1,5 jaar dat de jongeren in kleinschalige woonvoorziening X verbleven, is het drugsgebruik gelijk gebleven of toegenomen. Het middelengebruik van enkele jongeren verminderde tijdelijk na behandeling in een afkickkliniek, welke plaatsvond tijdens hun verblijf in de kleinschalige woonvoorziening, maar vielen uiteindelijk allemaal terug in drugsgebruik. Professionals benadrukken duidelijke regels en inspanningen te leveren om jongeren te motiveren hun drugsgebruik op de groep te verminderen. Jongeren zelf ervaren dit echter anders; zij benoemen veel drugsgebruik binnen de groep en inconsistente handhaving van regels, waardoor er onduidelijkheid optreedt, het drugsgebruik niet vermindert en sommigen zich onveilig en ongehoord voelen. Ook een ouder benoemt dat het drugsgebruik van haar zoon in kleinschalige woonvoorziening X “alleen maar erger is geworden” (ouder) en geeft de wisselingen in professionals en regels als oorzaak.

Persoonlijke ontwikkeling

Uit de interviews met professionals en jongeren komt een wisselend ontwikkelingsverloop naar voren met betrekking tot de persoonlijke ontwikkeling van de jongeren. Bijna alle professionals beschrijven de persoonlijke ontwikkeling van de jongeren als gekenmerkt door “pieken en dalen”. Zo benoemen ze periodes waarin de jongeren zich zelfverzekerd voelen, meer zelfstandig worden en motivatie tonen om naar school of werk te

gaan, maar ook periodes waarin dit afneemt en zij moeite hebben met school, werk of huishoudelijke taken en zich het liefst terugtrekken in bed. Jongeren herkennen dit en noemen geen specifieke oorzaken hiervoor.

Jongeren, ouders en professionals benadrukken vooral de ontwikkeling van zelfstandigheid als centraal aspect van persoonlijke groei binnen kleinschalige woonvoorziening X. Bijna alle jongeren geven aan dat ze het meest in zelfstandigheid zijn ontwikkeld. Jongeren benoemen verbeteringen in huishoudelijke taken zoals koken en verbeteringen in schoolse taken zoals het kunnen omgaan met financiën en sollicitatiegesprekken.

Enkele jongeren vullen zelfstandigheid aan met ontwikkelingen op emotioneel gebied, wat ze wisselend hebben ervaren. Enerzijds beschrijven sommige jongeren dat ze zich in loop van tijd beter zijn gaan voelen en hun zelfbeeld is verbeterd. Zo geeft een jongere bijvoorbeeld aan dat “voor dat ik hier kwam wonen, dacht ik niet veel van mij zelf en dacht ik dat ik niet veel kan bereiken, maar daar denk ik nu wel echt anders over” (Jan). Anderzijds beschrijven sommige jongeren en ouders een achteruitgang in de emotionele ontwikkeling van de jongeren. Jongeren geven aan minder vertrouwen te hebben in zichzelf en anderen, en zich minder gesteund te voelen sinds de wisseling van professionals op de groep. Professionals herkennen dat jongeren zich sinds personeelwisselingen meer terugtrekken, maar benadrukken bij de ontwikkeling van jongeren vooral de mate van zelfstandigheid en ontwikkelde vaardigheden, terwijl er minder op de emotionele ontwikkeling van de jongeren wordt ingegaan.

Dagbesteding

De meeste jongeren slagen er niet in om school te volgen of een baan te behouden. Professionals schrijven dit toe aan een patroon van problematisch gedrag en benoemen dat jongeren na verloop van tijd vaak achterlopen met huiswerk of niet meer op hun werk verschijnen. Dit leidt vervolgens tot een negatieve spiraal van zelftwijfel en verminderde motivatie, waardoor jongeren uiteindelijk niet meer gaan en (moeten) stoppen met hun baan of studie. Ook jongeren geven aan dat het ze niet lukt om een studie of baan vol te houden. Professionals trachten de jongeren te motiveren door dagplanningen te maken, hen te wekken en activiteiten aan te bieden. Echter, jongeren blijken zich onvoldoende gepusht te voelen door de professionals en geven aan vaak met werk of studie te kunnen stoppen zonder consequenties, wat resulteert in een gebrek aan doorzettingsvermogen en motivatie. Zo geeft

een jongere bijvoorbeeld aan dat het op school “best wel slecht [ging]. Maar omdat ik de vrijheid had kon ik sneller zeggen van ik wil stoppen met deze studie.”(Roos)

Tijdens het verblijf in kleinschalige woonvoorziening X verbeteren vrijetijdsbesteding en hobby's van de jongeren nauwelijks. Bijna alle jongeren geven aan weinig hobby's te hebben en niet actief te zijn in sport. Dit beeld wordt bevestigd door professionals, die opmerken dat de dagelijkse activiteiten van jongeren over het algemeen gelijk blijven of verminderen. Een enkele jongere merkt op dat hij nu meer activiteiten onderneemt dan toen hij nog thuis woonde, maar over het algemeen blijft vrijetijdsbesteding onder de jongeren beperkt tot passieve activiteiten zoals gamen en een film kijken.

Bureaucratische procedures bemoeilijken volgens professionals verdere participatie en dagbesteding voor de jongeren. Professionals geven voorbeelden van jongeren die gemotiveerd zijn om deel te nemen aan activiteiten, zoals dansen, maar ontmoedigd raken door lange bureaucratische procedures, zoals wachttijden voor het kunnen ontvangen van een toeslag om danslessen mee te kunnen bekostigen. Deze procedures leiden er volgens professionals toe dat jongeren hun interesse verliezen en zich verder terugtrekken, wat de negatieve spiraal van inactiviteit en gebrek aan motivatie versterkt.

Netwerk

Uit interviews blijkt dat jongeren over het algemeen een beperkt netwerk hebben, vooral in familiale relaties. Hoewel één jongere aangeeft dat het contact met zijn moeder is verbeterd sinds zijn verblijf in kleinschalige woonvoorziening X, ervaart moeder zelf nog steeds strijd. De meeste jongeren hebben sporadisch of geen contact met hun (pleeg)ouders, wat tijdens hun verblijf in kleinschalige woonvoorziening X nagenoeg gelijk is gebleven.

Professionals geven over het algemeen aan dat jongeren weinig vriendschappen hebben met vooral online vrienden en soms verkeerde contacten, wat professionals als negatief beschouwen. Jongeren benoemen dit ook. Zo geeft een jongere aan “met harddrugs in aanraking [te zijn] gekomen door verkeerde contacten”(Sophie). Echter, jongeren ervaren online vriendschappen juist als positief omdat ze hier meer zichzelf kunnen zijn.

Een aantal jongeren heeft een liefdesrelatie, waar ze veel tijd mee doorbrengen. Jongeren ervaren dit als positief en hebben geen behoefte aan meer contacten. Professionals denken hier anders over en merken dat de jongeren zich hierdoor meer afsluiten van de groep. Professionals maken zich soms zorgen over de relatie, zoals een professional die een relatie als ongezond beschouwt vanwege claimedrag en het gebrek aan individuele activiteiten, wat de zelfstandigheid van de jongere vermindert. Eén professional benoemt echter een jongere

die een ondersteunend netwerk heeft gevonden in haar vriendje en zijn familie, maar ook hij uit zorgen over het beperkte sociale netwerk van de jongere buiten de relatie.

Stabiliteit

De resultaten die uit de inductieve codes onder het deductieve hoofdthema ‘stabiliteit’ naar voren zijn gekomen, zijn in te delen in drie subthema’s, namelijk; continuïteit in hulp, verhuizing en toekomstbeeld.

Continuïteit in hulp

De interviews tonen verschillende uitkomsten met betrekking tot de continuïteit in verblijf van de jongeren. Vier jongeren zijn gedurende 1,5 jaar op dezelfde locatie gebleven. Zowel jongeren als professionals benadrukken het positieve effect hiervan op de jongeren, waarbij de continuïteit bijdraagt aan een gevoel van vertrouwen en rust. Ook blijkt uit de interviews dat de jongeren die gedurende 1,5 jaar op dezelfde locatie zijn gebleven, positiever naar hun persoonlijke ontwikkelingsverloop kijken dan de jongeren die één of meerder keren zijn verhuisd. Echter, niet alle jongeren hebben de gehele periode op dezelfde groep gezeten. Er zijn 5 jongeren die één tot twaalf keer zijn verhuisd gedurende de onderzoeksperiode van 1,5 jaar.

Opvallend is dat de jongeren die verhuisd zijn veel personeelwisselingen in kleinschalige woonvoorziening X hebben ervaren, terwijl de jongeren die niet verhuisd zijn dit niet benoemen. Jongeren benoemen dat wisselingen in personeel zorgen voor onduidelijkheid en nieuwe regels, wat resulteert in opstandig gedrag en een gebrek aan gehoorzaamheid onder de jongeren. Jongeren geven aan dat zij zich minder gesteund en begrepen voelen door de nieuwe professionals, wat een negatieve invloed heeft op hun emotionele ontwikkeling en een oorzaak is voor de noodzaak of wil om te verhuizen.

Ouders en professionals herkennen dat wisselingen in personeel een negatieve invloed hebben gehad op de emotionele ontwikkeling van de jongeren. Een ouder vult aan dat “het lijkt alsof de nieuwe leiding de dossiers niet gelezen hebben ... het was gewoon weer van voor af aan beginnen”(ouder)

Verhuizing

De jongeren die in de periode van 1,5 jaar op meerdere locaties hebben gewoond, hebben de verhuizing wisselend ervaren. Sommige jongeren hebben de verhuizing als positief

ervaren vanwege conflicten op de groep, personeelwisselingen, of hun verlangen naar meer zelfstandigheid. Een ouder bevestigd dat haar zoon blij was dat hij kon verhuizen aangezien hij toe was aan een plek voor zichzelf. Wel hadden de jongeren tijdens het verhuizen meer ondersteuning vanuit de professionals verwacht.

Eén jongere is, tegen haar wil in, meerdere keren verhuisd en heeft dit als niet prettig ervaren. Ze geeft aan hierdoor meer angst en onzekerheid te ervaren dan voor haar verblijf in kleinschalige woonvoorziening X. Professionals geven aan dat haar problematiek te complex is voor behandeling in kleinschalige woonvoorziening X en dat de vrijheid van een kleinschalige woonvoorziening onvoldoende bescherming biedt voor haar en haar huisgenoten. Een professional benoemt dat de complexe problematiek van de jongere wel bij hen bekend was en “ [ze] hadden gehoopt stabiliteit bij haar te krijgen door er constant naast te blijven staan, maar dat is niet gelukt”(professional).

Toekomstbeeld

Jongeren die verhuisd zijn, kijken minder positief naar hun toekomst. Een jongere geeft aan dat ze gedurende haar verblijf in kleinschalige woonvoorziening X “veel onzekerheid ... in toekomstperspectief [ervaarde], bijvoorbeeld of ik bij [vorm van hulp] kon blijven wonen, nou ja dus niet, waar ik ging wonen uhm en hoe dat eruit ging zien.”(Sofie). Deze jongeren geven over het algemeen aan zich meer zoekende te voelen en richten zich op kleine vervolgstappen, zoals clean worden, beginnen met een opleiding, of het vinden van een baantje. Ook professionals focussen zich op kleine vervolgstappen en benoemen verbetering hierin als voorwaarde voor verdere ontwikkelingsmogelijkheden.

Jongeren die gedurende 1,5 jaar in kleinschalige woonvoorziening X verbleven, kijken positief naar hun toekomst en werken toe naar volledige zelfstandigheid. Ook professionals zijn positief over de toekomst van deze jongere en denken verder vooruit. Zo benoemen ze bijvoorbeeld het samenwonen met vriend of zelfstandig wonen als vervolgstap.

Tevredenheid

De resultaten die uit de inductieve codes onder het deductieve hoofdthema ‘tevredeheid’ naar voren zijn gekomen, zijn in te delen in drie subthema’s, namelijk; ervaren groepsklimaat, ervaren maatregelen/regels en ervaring ouder.

Ervaren groepsklimaat

Het merendeel van de jongeren is tevreden over de steun en nabijheid die ze vanuit de professionals in de periode van 1,5 jaar dat ze in kleinschalige woonvoorziening X verbleven, hebben ervaren. Een jongere benoemt bijvoorbeeld “dat ze me echt zagen als een persoon die niet per se problemen had maar die wel in de knoop zat. Wat ook zo was. En dat ze me gingen helpen met die knoop en keken naar wat het beste voor mij was en niet naar de regels.”(Roos) Enkele jongeren vullen aan altijd vertrouwen te hebben gehad in de professionals en de sfeer op de groep over de hele periode als huiselijk te hebben ervaren met ruimte voor gezelligheid. Dit komt overeen met de bevinding uit de interviews met de professionals, dat het creëren van een huiselijke sfeer en het opbouwen van een vertrouwensband met jongeren steeds een belangrijk doel van hen is geweest.

Twee jongeren zijn minder positief en geven aan op dit moment geen vertrouwen meer in de professionals te hebben en geen band meer met ze te ervaren. Ze voelen zich ongezien en beschouwen hun tijd in kleinschalige woonvoorziening X als nutteloos. Ook professionals benoemen dat deze jongeren ontevreden zijn, maar kijken hier zelf anders tegenaan. Een professional geeft over een jongere aan dat als ze het “echt vanuit haar moet zeggen, dan zou ze zeggen dat zij het verschrikkelijk vond en dat het allemaal waardeloos was. Maar als wij kijken naar haar traject dan denk ik dat wij het wel goed hebben gedaan, dat zij een prima plek bij ons heeft gehad.”(professional). Professionals benadrukken dat jongeren binnen kleinschalige woonvoorziening X veel ruimte en mogelijkheden kregen voor ontwikkeling en zagen een positieve groei in de persoonlijke ontwikkeling van de jongeren. Zij wijten de negatieve ervaringen van jongeren aan hechtingsproblematiek, wat het opbouwen van een band bemoeilijkte en hun vertrouwen in hulpverleners vanaf de start van de hulp ondermijnde. Personeelwisselingen in combinatie met hechtingsproblematiek versterkten volgens professionals deze ontevredenheid, waardoor jongeren niet langer openstonden voor samenwerking en hun ontwikkeling stagneerde. Dit leidde ertoe dat jongeren naar alternatieve woonvoorzieningen binnen dezelfde organisatie verhuisden, wat hun negatieve ervaringen bevestigde en volgens de professionals maakt dat ze de kleinschalige voorziening als nutteloos ervaren.

Uit de interviews blijkt dat het contact met huisgenoten soms voor problemen heeft gezorgd, wat de sfeer in de groep beïnvloedde. Hoewel de meeste jongeren zich gedurende hun verblijf in kleinschalige woonvoorziening X over het algemeen thuis en veilig voelden, leidden conflicten met medebewoners af en toe tot een gevoel van onveiligheid. Jongeren benadrukken dat dit niet door de professionals, maar door medebewoners werd veroorzaakt.

Ervaren maatregelen/regels

Jongeren zijn overwegend positief over de vrijheid die ze in kleinschalige woonvoorziening X hebben ervaren. Enkele jongeren vullen aan dat ze echt een eigen plekje hadden en dit als fijn hebben ervaren. Echter, sommigen vonden de vrijheid soms te groot, wat leidde tot een gebrek aan structuur en begeleiding. Een jongere geeft bijvoorbeeld aan dat er weinig druk was om een baan te behouden en dat de professionals minder streng waren dan gewenst. Professionals erkennen dat jongeren in het begin “losgingen” met de vrijheid, maar benadrukken het belang van eigen verantwoordelijkheid en het vinden van een balans hierin.

Het merendeel van de jongeren ervoeren in de periode dat ze in kleinschalige woonvoorziening X verbleven dat de professionals snel ingripen en veel voor hen doen. Jongeren waarderen de snelle en actieve steun van de professionals. Zo benoemt een jongere bijvoorbeeld dat “er wel eens ruzies [zijn geweest], maar dat mensen gelijk ook dan een dag later al een andere plek konden krijgen.” (Bas) Professionals bevestigen deze betrokkenheid.

Jongeren benoemen de introductie van nieuwe professionals in de groep als onprettig en ongeorganiseerd. Ze geven aan dat nieuwe professionals vaak zonder introductie verschenen, wat zorgde voor een gevoel van ongemak omdat er voor hun gevoel “vreemde mensen hun huis binnen dringen” (Floor). Jongeren hadden liever een kennismaking vooraf gehad.

Ervaring ouder

Uit het interview met één ouder blijkt dat er gemengde gevoelens zijn over de hulp die de jongeren hebben ontvangen tijdens hun verblijf in kleinschalige woonvoorziening X. Een ouder constateert dat hoewel haar zoon niet volledig is geholpen met zijn specifieke hulpvraag, het slaapprobleem, hij wel vooruitgang heeft geboekt in het ondernemen van activiteiten. Deze ouder ervaart een tweestrijd, waarbij van de professionals wordt verwacht dat ze hun kinderen meer pushen om uit bed te komen, maar tegelijkertijd uit ervaring weten dat dit averechts kan werken.

Daarnaast blijkt uit het interview dat de jongeren beter in hun vel zaten en positiever over de ervaren hulp spraken voordat er een wisseling in professionals plaatsvond. Ook merkt een ouder op dat de communicatie met de professionals voor de wisselingen beter verliep. Zo geeft een ouder aan dat “sinds [naam nieuwe medewerker] heb ik niet, heb ik nergens meer een gesprek ofzo over gehad”(ouder). Professionals herkennen dit, maar benoemen beperkingen vanwege de leeftijd van de jongeren, die ouder zijn dan 18 en hier geen toestemming voor geven.

Conclusie

Het doel van dit onderzoek is om antwoord te krijgen op de volgende vraag: *Wat zijn de ervaringen van jongeren, ouders en professionals over de uitkomsten van de plaatsing van jongeren in kleinschalige woonvoorziening X over een periode van 1,5 jaar in termen van doelrealisatie, stabiliteit en tevredenheid?* Uit de ervaringen van jongeren, ouders en professionals over de behandeluitkomsten van kleinschalige woonvoorziening X blijkt dat er gemengde resultaten zijn en deze variëren per perspectief. Doelrealisatie toont een verdeeld beeld: jongeren melden aanhoudende depressieve klachten en verslavingsproblematiek, terwijl professionals verbeteringen in zelfbeschadigend gedrag benoemen. Zowel professionals, ouders als jongeren benoemen positieve persoonlijke ontwikkelingen, maar een beperkte participatie in de samenleving. Ouders en jongeren geven aan dat positieve persoonlijke en emotionele ontwikkelingen vaak werd gevolgd door stagnatie na personeelwisselingen. Stabiliteit wordt als een belangrijke factor gezien door alle partijen, waarbij jongeren die niet verhuisden meer continuïteit en rust ervaarden, wat hun ontwikkeling en toekomstperspectief positief beïnvloedde. De mate van tevredenheid over de uitkomsten van de hulp vanuit professionals, jongeren en ouders verschilt. De meeste jongeren zijn tevreden over hun verblijf en waarderen de vrijheid, sfeer en nabijheid van professionals. Zowel enkele jongeren als ouders wijzen op inconsistenties en gebrek aan structuur als punten van ontevredenheid en wensen een betere kennismaking met nieuwe professionals. Over het algemeen zijn professionals vaker positief, hoewel jongeren en ouders kritischer zijn over de effectiviteit en continuïteit van de geboden ondersteuning.

Discussie

Een opvallende bevinding is dat hoewel jongeren positieve ontwikkelingen ervaren in hun persoonlijke ontwikkeling, er nog steeds aanzienlijke uitdagingen bestaan op het gebied van welzijn. Verschillende perspectieven tonen aan dat depressieve gevoelens en drugsgebruik bij jongeren gelijk blijven of toenemen. Alleen in zelfbeschadigend gedrag is een afname zichtbaar. Deze bevinding komt overeen met onderzoek dat aantoont dat het verminderen van zelfbeschadigend gedrag een belangrijke eerste stap is in de behandeling van depressie om verdere escalatie, zoals zelfmoordpogingen, te voorkomen en een stabiele basis te creëren voor verdere behandeling (Harrington, 2001; Lei et al., 2024). Wel valt op dat jongeren geen verdere behandeling krijgen voor de depressieve klachten die ze ervaren, wat een verklaring

zou kunnen zijn voor de hoge mate van drugsgebruik onder de jongeren. Uit onderzoek van Szerman et al. (2018) blijkt namelijk dat depressie sterk geassocieerd is met een verhoogd risico op drugsgebruik en verslaving. Jongeren gebruiken vaak drugs als een vorm van zelfmedicatie of emotionele coping om hun depressieve symptomen te verlichten, wat hun kwetsbaarheid voor verslaving vergroot (Szerman et al., 2018).

In de resultaten worden negatieve ervaringen met hulpverlening en bureaucratische processen benoemd als verklaringen voor het ontbreken van behandeling bij deze jongeren. Dit sluit aan bij de bevindingen uit het onderzoek van Mubeen et al. (2024) dat structurele barrières in de gezondheidszorg zoals kosten en lange wachttijden de toegang tot de gezondheidszorg belemmeren, en negatieve ervaringen het vertrouwen in zorgdiensten vermindert, wat jongeren demotiveert om hulp te zoeken voor hun mentale problemen.

Stabiliteit blijkt een voorwaarde voor het krijgen van vertrouwen in de hulp en het kunnen bieden van een positief leefklimaat, wat de mate van tevredenheid en doelrealisatie sterk beïnvloed. Uit de resultaten blijkt dat stabiliteit bijdraagt aan een hoge mate van tevredenheid, een gevoel van vertrouwen en rust, positieve persoonlijke ontwikkelingen en toekomstperspectief. Instabiliteit; wisselingen in professionals en inconsistentie in regels, blijkt uit de resultaten daarentegen voor een verminderde mate van tevredenheid en verlies van vertrouwen in de hulp te zorgen, wat het welzijn van de jongeren negatief beïnvloed en over het algemeen leidt tot een stagnatie in de ontwikkeling. Deze bevindingen komen overeen met de verwachting dat een positief pedagogisch leefklimaat, waarin een langdurig verblijf, aandacht voor toekomstperspectief en een team van vaste professionals centraal staat, de kans op positieve behandeluitkomsten vergroot (Santos et al., 2023; Jongepier, 2011).

Het gebrek aan continuïteit in het volgen van onderwijs onder de jongeren kan, ook met het oog op stabiliteit, als een probleem worden gezien. Onderwijs is van cruciaal belang voor jongeren in residentiële jeugdhulp, omdat het niet alleen bijdraagt aan hun persoonlijke ontwikkeling en autonomie, maar ook een stabiele en normaliserende omgeving biedt (BGZJ, 2019). Door onderwijs centraal te stellen en nauwe samenwerking tussen zorg en onderwijs te bevorderen, krijgen jongeren een beter toekomstperspectief en leren ze effectief omgaan met hun gevoelens en gedrag (BGZJ, 2019).

De wens van jongeren om een betere introductie van professionals te krijgen voordat ze op de groep komen, kan worden verklaard vanuit hun behoefte aan stabiliteit in het leefklimaat. Voor de emotionele en sociale ontwikkeling van jongeren is het van cruciaal belang dat zij zich kunnen hechten aan personen in hun omgeving. Een stabiel en voorspelbaar leefklimaat draagt bij aan het ontwikkelen van veilige hechtingsrelaties, wat

zorgt voor een gevoel van veiligheid en vertrouwen bij de jongeren (Morais et al., 2023; Pascuzzo et al., 2021). Jongeren in residentiële settings hebben vaak al meerdere breuken in hun hechtingsrelaties ervaren, waardoor consistentie en voorspelbaarheid van nieuwe verzorgers extra belangrijk worden (Morais et al., 2023). Een goede introductie van professionals kan helpen om een stabiel en voorspelbaar klimaat te creëren, wat essentieel is voor het vormen van veilige hechtingsrelaties (Morais et al., 2023; Pascuzzo et al., 2021).

Daarnaast blijkt uit de resultaten dat jongeren die geen wisselingen in personeel hebben ervaren, het meest tevreden zijn over de responsiviteit en betrokkenheid van de professionals in de kleinschalige woonvoorziening, wat hun vertrouwen versterkt. Deze bevinding komt overeen met andere studies die suggereren dat kleinere groepsgroottes in kleinschalige woonvoorzieningen bijdragen aan het vormen van hechte vertrouwensrelaties tussen jongeren en professionals in residentiële zorg (Van Schie et al., 2023; Smith et al., 2015). Bovendien komt deze bevinding overeen met het onderzoek van Morais et al. (2023) dat aantoont dat veilige hechtingsrelaties bijdragen aan het vertrouwen en de tevredenheid van jongeren over hun zorgomgeving.

Krachten en beperkingen

Sterke punten van dit onderzoek betreffen triangulatie en de semigestructureerde interviews. Een van de sterkste punten van dit onderzoek is de toepassing van triangulatie. Door gegevens te verzamelen van drie verschillende groepen; jongeren, ouders, en professionals, worden de ervaringen vanuit meerdere perspectieven belicht. Dit verhoogt de validiteit van de bevindingen en maakt het mogelijk om een completer en genuanceerder beeld te krijgen van de ervaren uitkomsten van de plaatsing in kleinschalige woonvoorziening X (Flick, 2018). Het gebruik van semigestructureerde interviews maakt in dit onderzoek flexibiliteit mogelijk om diepgaande informatie te verkrijgen, terwijl het gestructureerd genoeg is om vergelijkingen te kunnen maken tussen de verschillende perspectieven (Flick, 2018).

Zwakke punten van dit onderzoek betreffen de niet bereikte saturatie, het ontbreken van een membercheck en mogelijke vertekeningen van de ervaringen. Een belangrijk aspect van kwalitatief onderzoek is het bereiken van saturatie; een punt waarop het observeren van meer gegevens niet zal leiden tot de ontdekking van meer informatie met betrekking tot de onderzoeksvragen. Saturatie is cruciaal in kwalitatief onderzoek om ervoor te zorgen dat alle relevante informatie en variaties in ervaringen zijn vastgelegd (Lowe et al., 2018). In dit

onderzoek is saturatie niet bereikt, vooral zichtbaar doordat slechts één ouder aan het onderzoek heeft deelgenomen. Met een beperkt aantal deelnemers, vooral van de oudergroep, bestaat het risico dat belangrijke perspectieven en nuances verloren gaan. Dit kan de volledigheid en representativiteit van de bevindingen beïnvloeden, wat de betrouwbaarheid en generaliseerbaarheid beperkt (Flick, 2018; Lowe et al., 2018). Wel zien we overeenkomsten en verschillen in ervaringen tussen ouders, jongeren en professionals, wat het mogelijk maakt om hier iets over te zeggen, maar saturatie is niet bereikt. Een andere beperking is het ontbreken van een membercheck. De codering en analyse van de interviews zijn door slechts één persoon uitgevoerd, wat de betrouwbaarheid van de analyse beïnvloed (Flick, 2018). Hoewel er geen directe aanwijzingen zijn dat de analyse onbetrouwbaar is, mede omdat vergelijkbare studies met andere instellingen tot dezelfde codes komen, blijft de afwezigheid van een controle door meerdere beoordelaars een punt van zorg met betrekking tot de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid. Een derde zwak punt is het gebruik van retrospectieve interviews, die kunnen leiden tot vertekening van de ervaringen. Dit kan de betrouwbaarheid en validiteit van de resultaten verminderen door vervaging van herinneringen of beïnvloeding door recente gebeurtenissen (Flick, 2018).

Aanbevelingen voor nader onderzoek en praktijk

Aanbevelingen voor vervolgonderzoek betreft een longitudinaal onderzoek en een multi-method design. Door een longitudinaal onderzoek uit te voeren en deelnemers over een periode te volgen, kunnen veranderingen en ontwikkelingen nauwkeuriger worden gemeten. Dit helpt om de resultaten en lange-termijn effecten beter te begrijpen, in plaats van te vertrouwen op de mogelijk vertekende herinneringen van retrospectieve interviews (Flick, 2018). Longitudinaal onderzoek kan ook helpen om causale verbanden te identificeren en de stabiliteit van de uitkomsten over tijd te evalueren (Flick, 2018). Een andere aanbeveling is het gebruik van een multi-method design dat zowel kwalitatieve als kwantitatieve gegevens omvat. Kwantitatieve gegevens maken het mogelijk om verschillen over tijd of tussen perspectieven op een meer systematische en objectieve manier te analyseren en vergelijken (Flick, 2018). Kwantitatieve gegevens kunnen helpen om trends en patronen beter te identificeren en te meten, terwijl kwalitatieve gegevens diepere inzichten bieden in de context en de betekenis achter de cijfers. Deze combinatie zou de algehele kwaliteit van het onderzoek aanzienlijk verbeteren en maakt een diepgaandere en veelzijdigere analyse van de

resultaten mogelijk (Flick, 2018). Ook zou er in vervolgonderzoek gebruik gemaakt kunnen worden van een membercheck, om zo de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid te verhogen.

Aanbevelingen voor de praktijk zijn het inzetten van een holistische aanpak om het welzijn van de jongeren te kunnen verbeteren, het aanbieden van onderwijsarrangementen en het introduceren van nieuwe professionals. Een eerste aanbeveling is om een holistische aanpak aan te bieden en in te zetten binnen de organisatie waarbij zowel de depressieve klachten als het drugsgebruik van de jongeren worden behandeld, om effectief hulp te kunnen bieden op het gebied van welzijn van deze jongeren (Szerman et al., 2018). Een tweede aanbeveling is het aanbieden van onderwijsarrangementen zoals School2Care. Dit kan helpen om het volgen van onderwijs en het hebben van een dagbesteding onder de jongeren te stimuleren. Dit programma biedt onderwijs, jeugdzorg en begeleide vrijetijdsbesteding voor jongeren met complexe problemen die nauwelijks naar school gaan. Het omvat een intensief dagprogramma van zes tot negen maanden, gevolgd door zes maanden ambulante begeleiding tijdens de overgang naar reguliere opleiding, stage of werk en blijkt succesvol (Mourits et al., 2021). De laatste aanbeveling is om nieuwe professionals te introduceren, voor ze op de groep komen werken. Onderzoek van Visscher et al. (2022) toont aan dat dit in kleinschalige woonvoorzieningen effectief kan worden gedaan via speeddates waarbij jongeren drie vragen bedenken voor de nieuwe professional, die eerst door de professionals worden gecontroleerd of ze gepast zijn. Op deze manier zijn de professionals voor de jongeren geen volstreekte 'vreemden' meer die 'hun huis binnendringen'.

Literatuurlijst

Ammerlaan, F., Oosterling, M., Gutterswijk, R., Mulder, E., & Harder, A. (2022).

Kleinschalig verblijf voor kinderen en jongeren in de jeugdhulp. Een voorstudie naar de doelgroep, vormgeving van zorg & onderwijs en werkzame factoren. Academische Werkplaats Risicojeugd & Consortium Kleinschaligheid in de Jeugdhulp.

<https://www.awrj.nl/consortium-kleinschaligheid/>

Bakker, R. (2023, 30 oktober). *1. Jongeren met jeugdhulp.* Centraal Bureau Voor de

Statistiek. [https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/rapportages/2023/jeugdhulp-1e-halfjaar-2023/1-jongeren-met-](https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/rapportages/2023/jeugdhulp-1e-halfjaar-2023/1-jongeren-met-jeugdhulp#:~:text=Ruim%205%20duizend%20jongeren%20kregen,(figuur%201.0.3).)

[jeugdhulp#:~:text=Ruim%205%20duizend%20jongeren%20kregen,\(figuur%201.0.3\).](https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/rapportages/2023/jeugdhulp-1e-halfjaar-2023/1-jongeren-met-jeugdhulp#:~:text=Ruim%205%20duizend%20jongeren%20kregen,(figuur%201.0.3).)

Branches Gespecialiseerde Zorg voor Jeugd (BGZJ). (2019). De best passende zorg voor kwetsbare jongeren. In *Rijksoverheid*(e1644d0c-eb8d-483d-b3ad-d0b422643f97). ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. <https://open.overheid.nl/documenten/ronl-2d11e144-ce8b-456d-839e-aa27ce421d11/pdf>

Christiansen, Ø., Havik, T., & Anderssen, N. (2010). Arranging stability for children in long-term out-of-home care. *Children And Youth Services Review*, 32(7), 913–921. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2010.03.002>

De Valk, S., Kuiper, C., Van Der Helm, P., Maas, A., & Stams, G. J. (2016). Repression in Residential Youth Care: A scoping review. *Adolescent Research Review*, 1(3), 195–216. <https://doi.org/10.1007/s40894-016-0029-9>

Flick, U. (1998). *An Introduction to Qualitative Research.* <http://ci.nii.ac.jp/ncid/BB14980167>

Harrington, R. (2001). Depression, suicide and deliberate self-harm in adolescence. *British Medical Bulletin*, 57(1), 47–60. <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1093/bmb/57.1.47>

Hsieh, H., & Shannon, S. E. (2005). Three Approaches to Qualitative Content Analysis. *Qualitative Health Research*, 15(9), 1277–1288. <https://doi.org/10.1177/1049732305276687>

- Jongepier, N. (2011). Gesloten residentiële jeugdzorg als veilige haven. *Jeugd en Co*, 5(4), 19–29. <https://doi.org/10.1007/s12450-011-0037-0>
- Lei, H., Yang, Y., Zhu, T., Zhang, X., & Dang, J. (2024). Network analysis of the relationship between non-suicidal self-injury, depression, and childhood trauma in adolescents. *BMC Psychology*, 12(1). <https://doi.org/10.1186/s40359-024-01729-2>
- Leloux-Opmeer, H., Kuiper, C., Swaab, H., & Scholte, E. (2017). Similarities and Differences in the Psychosocial Development of Children Placed in Different 24-h Settings. *Journal Of Child And Family Studies*, 27(4), 1299–1310. <https://doi.org/10.1007/s10826-017-0955-6>
- Lowe, A., Norris, A. C., Farris, A. J., & Babbage, D. R. (2018). Quantifying thematic saturation in qualitative data analysis. *Field Methods*, 30(3), 191–207. <https://doi.org/10.1177/1525822x17749386>
- Morais, F., Mota, C. P., Matos, P. M., Santos, B., Costa, M., & Carvalho, H. (2023). Facets of Care in Youth: Attachment, Relationships with Care Workers and the Residential Care Environment. *Residential Treatment For Children & Youth*, 41(2), 183–200. <https://doi.org/10.1080/0886571x.2023.2202888>
- Mourits, E., Addink, A., Bastiaansen et al., VWS, Whittaker, E. Al., Harder, Van IJzendoorn, E. Al., NJi, StroomOP, BGZJ, Thoburn, Konijn, C., Bodenstaff, C., Mulder, E., Van Den Berg, G., Coppens, I., Goessens, J., Linse, H., Zaal, M., . . . Loonstra, S. (2021). *Richting geven aan kleinschalig verblijf*. <https://www.nji.nl/sites/default/files/2021-06/Richting-geven-aan-kleinschalig-verblijf.pdf>
- Mubeen, Z., Fatmi, Z., Hameed, W., & Asim, M. (2024). Barriers and facilitators to accessing adolescents' mental health services in Karachi: users and providers perspectives. *BMC Health Services Research*, 24(1). <https://doi.org/10.1186/s12913-024-10593-0>

- Nijhof, K. S., Laninga-Wijnen, L., Mulder, E., Van Domburgh, L., Popma, A., & Konijn, C. (2020). Kleinschalige groepen binnen de jeugdhulp: een eerste verkenning. *Kind en Adolescent*, 41(2), 187–204. <https://doi.org/10.1007/s12453-020-00236-6>
- NJi. (z.d.). *Wat is kleinschalig verblijf?* | Nederlands Jeugdinstituut. <https://www.nji.nl/kleinschalig-verblijf/wat-is-kleinschalig-verblijf>
- NJi. (2023, 8 februari). “Geen gesloten jeugdhulp meer in 2030” | Nederlands Jeugdinstituut. <https://www.nji.nl/nieuws/geen-gesloten-jeugdhulp-meer-in-2030#:~:text=Alle%20instellingen%20voor%20gesloten%20jeugdhulp,plaatsingen%20in%20de%20gesloten%20jeugdhulp>.
- Pascuzzo, K., Cyr, C., Joly, M., Rollin, M., & Cyr-Desautels, L. (2021). Professional carers’ attachment style and reflective functioning: Links with adolescent behavioral and emotional adaptation in residential care. *Children And Youth Services Review*, 126, 106044. <https://doi.org/10.1016/j.chilyouth.2021.106044>
- Riemersma, Y., Harder, A., Zijlstra, E., Post, W. J., & Kalverboer, M. (2023). Static and dynamic factors underlying placement instability in residential youth care: A scoping review. *Children And Youth Services Review*, 155, 107298. <https://doi.org/10.1016/j.chilyouth.2023.107298>
- Santos, L., Miguel, R. R., Pinheiro, M. M., & Rijo, D. (2023). Fostering emotional and mental health in residential youth care facilities: A systematic review of programs targeted to care workers. *Children And Youth Services Review*, 147, 106839. <https://doi.org/10.1016/j.chilyouth.2023.106839>
- Smith, A., Balsler, A., & Johansson, B. (2015). A renewed perspective of group care and residential treatment: An orientation toward therapeutic group/residential care. *Relational Child and Youth Care Practices*, 27(3), 17–24.
- Stams, G., Kuiper, C., & Van Der Helm, P. (2018). Group climate and treatment motivation in secure residential and forensic youth care from the perspective of self-determination theory. *Children And Youth Services Review*, 93, 339–344. <https://doi.org/10.1016/j.chilyouth.2018.07.028>

- Szerman, N., Parro-Torres, C., Didia-Attas, J., & El-Guebaly, N. (2018). Dual Disorders: Addiction and Other Mental Disorders. Integrating Mental Health. In *Springer eBooks* (pp. 109–127). https://doi.org/10.1007/978-3-319-70554-5_7
- Van Schie, L., Mulder, E., Nijhof, K., Van Domburgh, L., Harder, A., Konijn, C., Kolkman, J., Kranenburg, M., Lekkerkerker, L., & Popma, A. (2020). *Longitudinale effectmonitor JeugdzorgPlus*. https://www.jeugdhulp.be/sites/default/files/documents/Eindrapportage_klein_e-groepen-bij-grote-problemen.pdf
- Van Schie, L., Nijhof, K. S., Mulder, E., Kuiper, C., & Harder, A. (2023). The Impact of the Transformation Toward Small-Scale Residential Youth Care Facilities on Professionals: A Qualitative Study. *Residential Treatment For Children & Youth*, 40(4), 445–463. <https://doi.org/10.1080/0886571x.2023.2262217>
- Van Yperen, T., & Veerman, J. (2008). *Zicht op effectiviteit: handboek voor praktijkgestuurd effectonderzoek in de jeugdzorg*. <http://repository.ubn.ru.nl/handle/2066/73277>
- Visscher, L., Holwerda, A., Labun, A., Kenniswerkplaats Jeugd Friesland, & Jeugdexpertisenetwerk Noord-Nederland. (2022). Onderzoek naar werkzame elementen van kleinschalige woonvoorzieningen voor jongeren met meervoudig complexe problemen in Noord-Nederland. In *Rapportage* [Report]. https://awtjf.nl/wp-content/uploads/2022/10/Eindrapport-onderzoek-kleinschalige-woonvoorzieningen_DEF.pdf

Bijlagen

Bijlage 1: codeboom

Tabel 1

Codeboom deductieve hoofdthema's, inductieve subthema's en onderliggende codes

<i>Hoofdthema</i>	<i>Subthema</i>	<i>Codes</i>
<i>Doelrealisatie</i>	Welzijn	Problematieken
		Middelengebruik
		Behandeling
		Verloop (terugblik)
	Persoonlijke ontwikkeling	Emotionele ontwikkeling
		Zelfstandigheid
		Vaardigheden
		Verloop (terugblik)
	Dagbesteding	School
		Werk
		Vrije tijd
		Verloop (terugblik)
Netwerk	Contact (pleeg) ouders/gezin	
	Vriendschappen	
	Liefdesrelatie	
	Verloop (terugblik)	

Stabiliteit

Continuïteit in hulp

Continuïteit in professionals
Continuïteit in ondersteuning
Duur verblijf
Vorm hulp/locaties
Verloop (terugblik)

Verhuizing

Ervaren verhuizing
Redenen vertrekken jongeren
Verloop (terugblik)

Toekomstbeeld

Toekomstbeeld perspectief jongere
Toekomstbeeld perspectief ouder
Toekomstbeeld perspectief professional
Verloop (terugblik)

Tevredenheid

Ervaren groepsklimaat

Sfeer op de groep
Ervaren steun/nabijheid
Vertrouwen in professionals
Ervaren veiligheid
Verloop (terugblik)

Ervaren afspraken/regels

Duidelijkheid
Handelen professionals
Vrijheid
Verloop (terugblik)

Ervaring ouder

Ervaring hulp

Communicatie ouder -
professional

Verloop (terugblik)

Bijlage 2: Codeboek Atlas.ti

name	codegroup
Bureaucratie	Doelrealisatie
Dagbesteding : negatief : participatie in de samenleving (school)	Doelrealisatie
Dagbesteding : negatief : vrije tijd	Doelrealisatie
Dagbesteding : positief : participatie in de samenleving (school)	Doelrealisatie
Dagbesteding : positief : vrije tijd	Doelrealisatie
Netwerk : negatief : contact (pleeg) ouders/gezin	Doelrealisatie
Netwerk : negatief : vriendschappen	Doelrealisatie
Netwerk : positief : contact (pleeg) ouders/gezin	Doelrealisatie
Netwerk : positief : vriendschappen	Doelrealisatie
Persoonlijke ontwikkeling : negatief : emotionele ontwikkeling	Doelrealisatie
Persoonlijke ontwikkeling : negatief : motivatie	Doelrealisatie
Persoonlijke ontwikkeling : negatief : vaardigheden	Doelrealisatie
Persoonlijke ontwikkeling : negatief : zelfstandigheid	Doelrealisatie
Persoonlijke ontwikkeling : negatief : emotionele ontwikkeling verloop	Doelrealisatie
Persoonlijke ontwikkeling : ontwikkeling verloop	Doelrealisatie
Persoonlijke ontwikkeling : positief : emotionele ontwikkeling	Doelrealisatie
Persoonlijke ontwikkeling : positief : motivatie	Doelrealisatie
Persoonlijke ontwikkeling : positief : vaardigheden	Doelrealisatie
Persoonlijke ontwikkeling : positief : zelfreflectie	Doelrealisatie
Persoonlijke ontwikkeling : positief : zelfstandigheid	Doelrealisatie
Welzijn : soort problematiek	Doelrealisatie
Welzijn : gedwongen hulp	Doelrealisatie
Welzijn : middelengebruik	Doelrealisatie
Welzijn : verloop	Doelrealisatie
Welzijn : negatief : extra hulp	Doelrealisatie
Welzijn : positief : extra hulp	Doelrealisatie
Netwerk : positief : Liefdesrelatie	Doelrealisatie
Netwerk : negatief : Liefdesrelatie	Doelrealisatie
Dagbesteding : negatief : participatie in de samenleving (werk)	Doelrealisatie
Dagbesteding : positief : participatie in de samenleving (werk)	Doelrealisatie
Dagbesteding : verloop	Doelrealisatie

Netwerk : verloop	Doelrealisatie
Continuïteit : continuïteit in professionals	Stabiliteit
Continuïteit : continuïteit in ondersteuning	Stabiliteit
Continuïteit : duur van verblijf	Stabiliteit
Continuïteit : verschillende vorm van hulp/locaties	Stabiliteit
Toekomstbeeld : vanuit perspectief jeugdige	Stabiliteit
Toekomstbeeld : verloop	Stabiliteit
Toekomstbeeld : vanuit perspectief ouder	Stabiliteit
Toekomstbeeld : vanuit perspectief professional	Stabiliteit
Verhuizing : negatief : ervaring verhuizing	Stabiliteit
Verhuizing : positief : ervaring verhuizing	Stabiliteit
Verhuizing : redenen vertrekken jongeren	Stabiliteit
Continuïteit : verloop	Stabiliteit
Verhuizing : verloop	Stabiliteit
Ervaren afspraken/regels : handelen team	Tevredenheid
Ervaren afspraken/regels : maatregelen vanuit begeleiding	Tevredenheid
Ervaren afspraken/regels : negatief : duidelijkheid	Tevredenheid
Ervaren afspraken/regels : negatief : ervaren sfeer op de groep	Tevredenheid
Ervaren afspraken/regels : negatief : ervaren vrijheid	Tevredenheid
Ervaren afspraken/regels : positief : duidelijkheid	Tevredenheid
Ervaren afspraken/regels : positief : ervaren vrijheid	Tevredenheid
Ervaren Groepsklimaat : verloop	Tevredenheid
Ervaren Groepsklimaat : ervaring veiligheid	Tevredenheid
Ervaren Groepsklimaat : negatief : ervaren steun/nabijheid	Tevredenheid
Ervaren Groepsklimaat : negatief : sfeer op de groep	Tevredenheid
Ervaren Groepsklimaat : negatief : vertrouwen/band in professional	Tevredenheid
Ervaren Groepsklimaat : positief : ervaren sfeer op de groep	Tevredenheid
Ervaren Groepsklimaat : positief : ervaren steun/nabijheid	Tevredenheid
Ervaren Groepsklimaat : positief : sfeer op de groep	Tevredenheid
Ervaren Groepsklimaat : positief : vertrouwen/band in professionals	Tevredenheid
Ervaring ouder : mening ouder over handelen professional	Tevredenheid
Ervaring ouder : negatief : afspraken/regels	Tevredenheid
Ervaring ouder : contact ouder met begeleiding	Tevredenheid

Bijlage 3: Interviewleidraad kind

Kind: (bij overplaatsingen levenslijn en huizen, bij 16- groep ook levenslijn).

Dag ...

We hebben nu een aantal vragenlijsten ingevuld over hoe het met jou gaat en hoe jij het hier ervaart. Ik zou jou graag nog een aantal vragen stellen over hoe het met jou is gegaan sinds je bij [plek start onderzoek] bent komen wonen. Vind je dat goed?

Doelrealisatie:

Dit is een lijn met jouw leven. Hier leerden wij elkaar kennen en kwam je bij wonen. Weet je dat nog? Bij verhuizing: ik leg een huisje neer op het moment dat je bent verhuisd.

Hoe is het met jou gegaan sinds [de start van het onderzoek/eerste plek]?

Hoe je je gevoeld sinds [de start van het onderzoek/eerste plek]?

- Eventueel vragen naar school/werk, vrije tijd, sociaal netwerk, extra hulp indien de jongere dit zelf niet aangeeft

(bij verschillende plekken alles per vorm bespreken; als eerste woonde je op deze plek; hoe ging het met jou; hoe voelde je je toen?, hoe ging het op school etc.)

Tevredenheid hulp:

Zou je de plek/verschillende plekken voor mij willen inkleuren? Waar denk je aan bij die plek? (alleen bij overplaatsingen)

Jij woont hier nu maanden. Hoe heb jij de hulp hier tot nu toe ervaren? Wat vond je fijn, wat vond je niet fijn?

[bij instabiel verblijf]; Hoe heb je de hulp bij ... ervaren? Wat vond je fijn, wat vond je niet fijn?

(per vorm uitvragen)

Stabiliteit:

Bij stabiliteit verblijf: Jij verblijft hier nu 1,5 jaar, hoe is dat voor jou?

Bij instabiel verblijf: Jij bent sinds de start van het onderzoek .. keer verhuisd, hoe is dat voor jou? Hoe vond je dat?

Hoe kijk jij naar de toekomst?

Bijlage 4: Interviewleidraad professional en ouder

Professional/ouder:

Dag ...

u/Je hebt nu een aantal vragenlijsten ingevuld over hoe het met [kind] gaat en hoe hij/zij het hier ervaart. Ik zou u/jou graag nog een aantal vragen stellen over hoe het met [kind] is gegaan sinds hij/zij is gestart met het onderzoek [mogelijk] bij jullie is komen wonen. Vind u/je dat goed?

Doelrealisatie:

Hoe is het met [kind] gegaan sinds [de start van het onderzoek/eerste plek]?

Hoe heeft [kind] zich gevoeld sinds [de start van het onderzoek/eerste plek]?

- Eventueel vragen naar school/werk, (vrije tijd), sociaal netwerk, extra hulp bij verschillende plekken alles per vorm bespreken

Tevredenheid hulp:

[kind] woont hier nu maanden. Hoe heeft [kind] het hier ervaren? Wat vindt hij/zij fijn? En niet fijn?

[bij instabiel verblijf – alleen ouders]; hoe heeft uw kind woonplek ... ervaren? Wat vindt hij/zij fijn? En niet fijn?

(per vorm uitvragen)

Stabiliteit:

Bij stabiliteit verblijf: [kind] woont hier nu 1,5 jaar; hoe is dat voor hem/haar?

Bij instabiel verblijf (kan alleen bij ouder): [kind] is sinds de start van het onderzoek ... keer verhuisd, hoe is dat voor hem/haar?

Voor pm'er bij instabiel verblijf:

Bij verhuizing jeugdige: [kind] is verhuisd, hoe is dat voor hem/haar?

Bij instabiliteit verblijf (bij laatste pm'er): [kind] woont hier nu ... maanden; hoe is dat voor hem/haar?

Hoe kijkt hij/zij naar de toekomst?